

FORMAREA PROFESORILOR ÎN PEDAGOGIE DIGITALĂ

IRIMIA MARIA

Context

INTRODUCERE

Asistența digitală a transformat modul în care elevii învață și interacționează cu conținutul educațional. Prin urmare, formarea continuă a profesorilor în pedagogia digitală a devenit esențială pentru a asigura o educație de calitate și pentru a pregăti elevii pentru provocările și oportunitățile societății digitale. Această formare le permite profesorilor să integreze eficient tehnologia în procesul de predare-învățare, să dezvolte competențe digitale elevilor și să creeze medii de învățare inovatoare și relevante.

SCOP

Această capsulă informativă se adresează directorilor unităților de învățământ preuniversitar din România și are ca scop evidențierea principalelor deficiențe privind integrarea tehnologiei în educație, prezentarea beneficiilor incontestabile ale digitalizării procesului educațional și propunerea unor politici și strategii concrete de remediere și optimizare.

Transformarea societății și a mediului de învățare

Legea nr. 198/2023 privind învățământul preuniversitar prevede adoptarea unei strategii naționale pentru digitalizarea educației și dezvoltarea competențelor digitale în rândul comunității educaționale.

În conformitate cu **Planul Național de Acțiune privind Deceniul Digital (2024)** și cu recomandările **OECD (2025)**, transformarea digitală a educației presupune nu doar infrastructură tehnologică, ci și dezvoltarea intensivă a competențelor cadrelor didactice, prin programe de formare continuă integrate și recunoscute oficial.

Nealinierea metodelor de predare la era digitală

Pentru a-i pregăti pe elevi pentru viitor, pedagogii trebuie să-și alinieze metodele de predare la era digitală. Există o conștientizare crescândă a nevoii de pedagogie digitală, ca recunoaștere a relației în schimbare dintre elevi și tehnologie (computere, dispozitive mobile, rețele sociale) (Bostan, 2024). Fără o pedagogie digitală, profesorii riscă să ofere o „pedagogie iresponsabilă” într-o eră în care tehnologia este omniprezentă. (Istrate, 2022)

DEFICIENȚE ÎN COMPETENȚELE DIGITALE ACTUALE ALE PROFESORILOR:

→ **Utilizare superficială a tehnologiei**

Profesorii folosesc frecvent instrumente de bază (ex: prezentări PowerPoint, platforme de videoconferință), dar rareori integrează tehnologia pentru învățare activă, colaborativă sau diferențiată (*Tondeur et al., 2017*). Studiile OECD (*TALIS 2018*) afirmă că „majoritatea profesorilor se simt confortabil să folosească tehnologia, dar doar 53% spun că au fost instruiți să o integreze pedagogic în predare.”

→ **Nivel scăzut al competențelor TPACK** (*Dogan et al, 2025*)

TPACK = Technological Pedagogical Content Knowledge
Mulți profesori, chiar și cei „nativi digitali”, nu reușesc să coreleze tehnologia cu conținutul și metodele.

→ **Lipsa competențelor în evaluare digitală** (*Popa, 2024; Rahim, 2023*)

Majoritatea profesorilor nu sunt familiarizați cu:

- instrumente de feedback automatizat
- evaluare prin platforme interactive (ex: Socrative, Google Forms cu itemi adaptați)
- analiză de învățare (learning analytics)

→ **Deficit de competențe de securitate digitală & etică** (*Bentri et al., 2022*)

Profesorii au dificultăți în:

- protejarea datelor personale ale elevilor
- recunoașterea surselor de informare sigure
- prevenirea plagiatului digital

→ **Inegalitate în acces și sprijin instituțional**

Conform OECD (PISA 2022), în România, elevii din școlile defavorizate sunt cu 5,8 puncte procentuale mai predispuși să fie instruiți de profesori cu competențe digitale limitate, iar Planul Național de Acțiune (2024) prevede măsuri concrete pentru reducerea acestor decalaje prin programe de sprijin direcționate către zonele rurale.

BENEFICIILE INCONTESTABILE ALE INTEGRĂRII TEHNOLOGIEI:

1. Îmbunătățirea calității învățării

Studiile (*Bentri et al., 2023; Ye et al., 2024*) arată că utilizarea pedagogiei digitale interactive sporește implicarea elevilor, stimulează gândirea critică și rezolvarea de probleme, permite personalizarea învățării prin adaptarea conținutului și a sarcinilor la nivelul și ritmul fiecărui elev (platforme adaptive, aplicații bazate pe AI).

OECD (2025) arată că profesorii care utilizează resurse digitale adaptive obțin o creștere semnificativă a implicării și a rezultatelor elevilor în sarcini complexe.

2. Acces echitabil la educație și resurse

Resursele digitale deschise (OER) și platformele online facilitează accesul elevilor din medii defavorizate la materiale de calitate, reducând diferențele între rural și urban.

Planul Național de Acțiune (2024) subliniază că extinderea bibliotecilor digitale și a centrelor de competențe digitale contribuie la incluziune educațională.

3. Predare diferențiată și sprijin individualizat continuu

Cadrele didactice pot folosi platforme digitale pentru a monitoriza progresul fiecărui elev, oferind resurse personalizate și exerciții adaptate nivelului acestuia.

TPACK Framework (Oktaviani, 2024) susține că tehnologia integrată pedagogic permite diferențierea reală a învățării.

4. Dezvoltă competențele secolului 21

Integrarea tehnologiei stimulează colaborarea, creativitatea, gândirea critică și competențele de comunicare digitală, pregătind elevii pentru piața muncii digitale.

5. Optimizarea timpului profesorilor prin feedback automatizat și analize de progres

Platformele de evaluare digitală (Google Forms, Socrative, aplicații de learning analytics) pot reduce cu până la 30% timpul de corectare, generând feedback instant și rapoarte detaliate de progres.

Astfel, profesorii își pot redirecționa timpul câștigat către activități de predare creativă și sprijin individualizat.

6. Învățare pe tot parcursul vieții și sprijin pentru formarea continuă a profesorilor

Tehnologia sprijină accesul profesorilor la webinarii, microcursuri (microlearning) și comunități virtuale de practică, încurajând schimbul de bune practici și actualizarea constantă a competențelor.

7. Creșterea motivației și a implicării elevilor

Activitățile digitale interactive, jocurile educative și simulările cresc interesul elevilor, făcând procesul de învățare mai atractiv și mai relevant.

Necesitatea depășirii reticenței la schimbare: Unii profesori rămân sceptici și ezită în utilizarea tehnologiei, fiind mai atașați de metodele tradiționale și rezistenți la noutate. O abordare prin „pași mici” și evidențierea beneficiilor poate depăși această reticență.

LEGISLAȚIE ȘI MĂSURI RECENTE

CADRUL DE COMPETENȚE DIGCOMPEDU

Comisia Europeană a dezvoltat Cadrul european pentru competența digitală a educatorilor (DigCompEdu), care detaliază 22 de competențe organizate în șase domenii, oferind un cadru general de referință pentru dezvoltarea competențelor digitale specifice cadrelor didactice din Europa. Acesta subliniază importanța angajamentului profesional, a resurselor digitale, a predării și învățării, a evaluării, a împuternicirii cursanților și a facilitării competenței digitale a elevilor (Bostan, 2024).

În acord cu recomandările OECD, măsurile legislative ar trebui să includă un mecanism de certificare periodică a competențelor digitale ale profesorilor, similar cu modelul european DigCompEdu, deja preluat parțial prin Ordinul nr. 4150/29.6.2022.

EDIS-PED (Educație Digitală pentru Școli – Pedagogie Digitală) este un program național de formare a 100.000+ cadre didactice, implementat prin PNRR. Acest program are ca și strategii:

- Dezvoltarea de resurse deschise (OER) și platforme de învățare asincronă.
- Combinarea formării online cu ateliere practice în școli (blended learning).
- Evaluare formativă continuă, nu doar finală (portofoliu, proiect, microactivități).

PROGRAME ȘI INIȚIATIVE EXISTENTE

Evidențele științifice subliniază că digitalizarea este o realitate incontestabilă care a redefinit rolul profesorului și a schimbat fundamental procesul de învățare. Formarea profesorilor în pedagogie digitală nu este doar o opțiune, ci o necesitate strategică pentru a asigura calitatea, relevanța și eficacitatea educației în secolul XXI, sprijinind progresul elevilor și depășind obstacolele întâmpinate în adoptarea tehnologiei.

RECOMANDĂRI

Integrarea formării digitale în cariera profesorului

OECD – TALIS 2018 & 2022: Profesorii care primesc formare digitală relevantă sunt de 2,5 ori mai încrezători în utilizarea TIC la clasă.

În lipsa corelării cu evaluarea profesională, cursurile de formare digitală sunt percepute ca formale și ineficiente (Rahim et al., 2023).

OECD (2025) recomandă corelarea formării digitale cu mecanisme de progres în carieră, prin recunoașterea microcertificărilor și a implicării în comunități de învățare digitală ca criterii în evaluarea profesională.

Leadership digital și sprijin instituțional

Studiu OECD – “Schooling Redesigned” (2020)

- Școlile cu leadership digital clar definit au o capacitate de inovare pedagogică de peste dublu față de cele fără un plan digital concret.
- Prezența unui coordonator digital (Digital Lead Teacher) corelează cu:
 - +30% mai multe inițiative digitale în școală
 - +45% participare a profesorilor la comunități online

Instituțiile care au introdus roluri formale pentru „mentori digitali” sau „consilieri TIC” în echipele de conducere școlară au raportat:

- îmbunătățirea rezilienței digitale
- creșterea colaborării între profesori (Popa, 2024)

Strategia SMART.Edu propune următoarele măsuri cheie pentru formarea inițială și continuă a cadrelor didactice în pedagogia digitală (Strategia privind digitalizarea educației din România 2021 – 2027, 2020):

Evaluarea competențelor actuale

cu ajutorul instrumentului SELFIE. (Mizova et al, 2025)

- Platforma SELFIE

cu ajutorul programului ECDL

Formarea inițială bazată pe competențe digitale

Formarea continuă:

- Organizarea de sesiuni de formare continuă pentru dezvoltarea competențelor de literație digitală și pedagogie digitală.
- Crearea unei platforme dedicate profesorilor pentru învățare continuă.
- Monitorizarea și evaluarea gradului de aplicare în practică a competențelor dobândite prin cursurile de formare inițială și continuă.

Sprijin și comunități de învățare:

- Dezvoltarea programelor de formare pentru alte categorii de personal din educație (directori, consilieri, bibliotecari).
- Crearea și sprijinirea de „comunități de învățare” pentru schimb de experiență și bune practici în pedagogia digitală.
- Resurse educaționale deschise la care au acces cadrele didactice: resurse CRED

Dezvoltarea competențelor digitale trebuie să devină o parte integrală și obligatorie în toate programele de pregătire a cadrelor didactice.

BIBLIOGRAFIE

Bentri, A., Hidayati, A., & Kristiawan, M. (2022, November). Factors supporting digital pedagogical competence of primary education teachers in Indonesia. In *Frontiers in Education* (Vol. 7, p. 929191). Frontiers Media SA.

Bostan, C.-G. (2024). *Pedagogie digitală, o provocare pentru profesori*. București: Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație. Retrieved from <https://hellopc.ro/procopiu2024/utile/Metodica/42.pdf>

Dogan, S., Nalbantoglu, U. Y., Celik, I., & Agacli Dogan, N. (2025). Artificial intelligence professional development: a systematic review of TPACK, designs, and effects for teacher learning. *Professional Development in Education*, 51(3), 519–546. <https://doi.org/10.1080/19415257.2025.2454457>

Istrate, O. (2022). Pedagogia digitală: Definiție și arie conceptuală. *Revista de pedagogie digitală*, 3-10.

Mizova B., Peytcheva-Forsyth R., Racheva V. (2025) SELFIE AS AN INSTRUMENT FOR IDENTIFICATION OF PEDAGOGICAL DIGITAL COMPETENCE AREAS IN NEED OF IMPROVEMENT – A COMPARATIVE PERSPECTIVE BETWEEN TEACHERS AND THEIR UNIVERSITY TRAINERS, INTED2025 Proceedings, pp. 3655-3664.

OECD (2019), *TALIS 2018 Results (Volume I): Teachers and School Leaders as Lifelong Learners*, TALIS, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/1d0bc92a-en>.

OECD. (2020). *OECD Economic Outlook*. Paris: OECD Publishing. doi:<https://doi.org/10.1787/39a88ab1-en>

OECD. (2025). *Education and Skills in Romania, Reviews of National Policies for Education*. Paris: OECD Publishing. doi:<https://doi.org/10.1787/594cbb5d-en>

OECD (2025), "Preparing teachers for digital education: Continuing professional learning on digital skills and pedagogies", *OECD Education Policy Perspectives*, No. 122, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/af442d7a-en>.

Oktaviani, H. I., & Utami, D. D. (2024). Development Of Training Programs To Enhance Teachers' Digital Skills With Technological Pedagogical Content Knowledge (TPACK). *Journal of Educational Technology Studies and Applied Research*, 1(2).

Popa, D. (2024). Digital Pedagogy-the Model of Reconstruction of Training and Evaluation Strategies in Higher Education. *EIRP Proceedings*, 19(1), 578-586.

ProLege, D. R. *LEGEA EDUCATIEI NATIONALE NR. 1/2011-MODIFICARI (OUG NR. 87/2018)*.

Programul de formare în pedagogie digitală EDIS PED, gratuit pentru cadre didactice din preuniversitar. (2024, septembrie 10)

Rahim, F. R., Widodo, A., Suhandi, A., & Ha, M. (2023). Digital Competencies of Pre-Service Teachers in Indonesia: Are They Qualified for Digital Education?. *Indonesian Journal of Educational Research and Review*, 6(3), 540-552.

României, P. (2023). *LEGE nr. 198 din 4 iulie 2023 a învățământului preuniversitar*. Publicat în Monitorul Oficial, (613/5).

(2020). *Strategia privind digitalizarea educației din România 2021 – 2027*. Ministerul educației și cercetării

Tondeur, Jo & van Braak, Johan & Ertmer, Peggy & Ottenbreit-Leftwich, Anne. (2016). Understanding the relationship between teachers' pedagogical beliefs and technology use in education: A systematic review of qualitative evidence. *Educational Technology Research and Development*. 65. 10.1007/s11423-016-9481-2.

Ye, L., Ismail, H. H., & Aziz, A. A. (2024). Innovative Strategies for TPACK Development in Pre-Service English Teacher Education in the 21st Century: A Systematic Review. *Forum for Linguistic Studies*, 6(6), 274-294. <https://doi.org/10.30564/fls.v6i6.7308>